

Statens naturvårdsverks författningssamling

Naturvård

ISSN 0347-5301

Kungörelse med föreskrifter om Stenshuvuds nationalpark;

utfärdad den 28 maj 1986

Regeringen har i beslut den 30 april 1986 anfört följande.

I skrivelse den 29 mars 1984, rskr 1983/84: 209, har riksdagens talman anmält att riksdagen medgett att den mark som staten äger eller framdeles förvärvar inom angivna områden av Stenshuvud får avsättas till nationalpark i enlighet med de riktlinjer som hade angetts (prop 1983/84: 100 bil 11, JOU 25, rskr 209).

Med anledning härav har regeringen den 24 maj 1984 uppdragit åt Statens naturvårdsverk att till regeringen lämna förslag om de slutliga gränserna för den nya nationalparken och om förvaltningen av parken samt de huvudsakliga föreskrifter som kan visa sig erforderliga.

Naturvårdsverket har i skrivelse den 7 april 1986 redovisat sitt uppdrag. Enligt skrivelsen bör nationalparken omfatta marken innanför en gräns som angetts på en till skrivelsen fogad karta. Vissa områden inom gränsen har ännu inte förvärvats av staten.

Regeringen föreskriver att staten nu tillhörig mark inom det område av Stenshuvud inom Simrishamns kommun som angetts på den av Naturvårdsverket redovisade kartan skall avsättas som nationalpark och benämnas Stenshuvuds nationalpark.

Syftet med Stenshuvuds nationalpark är att bevara ett storslaget naturområde som har särskilda geologiska och biologiska skyddsvärden och som är av stor betydelse för det rörliga friluftslivet.

Nationalparken skall vårdas och förvaltas i överensstämmelse med detta syfte.

Det ankommer på Naturvårdsverket att enligt bestämmelserna i naturvårdsförordningen (1976:484) meddela närmare bestämmelser om förvaltningen av nationalparken och de föreskrifter som är erforderliga för att trygga ändamålet med nationalparken. Det ankommer vidare på Naturvårdsverket att kungöra detta beslut och till regeringen redovisa när återstående markförvärv inom området slutförts.

SNFS 1986:3

NV:24

Utkom från trycket
den 17 september 1986

Med stöd av regeringens beslut föreskriver Naturvårdsverket följande:

1. Administrativa uppgifter

Benämning	Stenshuvuds nationalpark
Kommun och län	Simrishamn i Kristianstads län
Socknar	Södra Mellby och Rörum
Fastigheter	Svabesholm 1:33 och 1:60
Lägesbeskrivning	Top kbl (2 E SV) Ek kbl (2 E 3 a, 4 a)
Tyngdspunktskoordinater	6171/1403
Gränser	Nationalparkens gränser finns markerade på utdrag ur fastighetskartan i skala 1:10 000, förvarad hos Naturvårdsverket. Gränserna framgår också av markering på bifogade karta.
Area	Landarean uppgår till 242 hektar (statens mark enligt kartan)

2. Beskrivning

Vid den skånska östkusten strax söder om Kivik reser sig Stenshuvud mäktigt och bildar den sydostliga avslutningen på Linderödsåsens urbergshorst. Berggrunden utgörs av rödaktig gnejs. Två kraftiga markerade höjder ligger inom nationalparken, varav den nordliga, det egentliga Stenshuvud, når högst med ca 97 m.ö.h. Det södra berget - Kortels huvud - är drygt 80 m högt. I övrigt kännetecknas topografin av svagt sluttande marker ned mot havet. Här består de lösa avlagringarna av grusiga, sandiga och även leriga sediment.

Större delen av området täcks av ädellövskogar. På norra bergets östsluttning mot havet växer en låg och knotig ekskog med inslag här och var av lind och andra lövträd. Bokdominerade avsnitt förekommer framför allt i södra delen. I första hand är det dock avenbok som sätter sin prägel på nationalparkens skogar. De har vuxit upp huvudsakligen under 1900-talet som resultat av det minskade betetrycket. Insprängda här och var står gamla och storkroniga hagmarksträd av bok och ek och minner om den öppnare betesepoken. Skogen är i allmänhet mycket örtrik. Betydande delar av Stenshuvud är betesmark. I sydöstra delen finns ett större sammanhängande öppet hedområde.

Stenshuvudområdets flora uppvisar som helhet en mycket stor artrikedom. Vid inventering 1970-71 påträffades ca 450 kärlväxtarter. Av de fridlysta växterna i Kristianstads län förekommer minst 18 arter inom nationalparken. Ur kryptogamsynpunkt är framför allt den oceaniskt präglade mossfloran intressant.

Ett mildt och gynnsamt klimat i kombination med de starkt skiftande naturförhållandena inom Stenshuvudområdet skapar förutsättningar för ett rikt och differentierat djurliv. Flera sällsynta och hotade arter har påträffats såsom hasselmus, lövgroda, långbensgroda, sandödla och hasselsnok. Av större djur märks rådjur, räv och framför allt vildkanin, som tidvis är mycket vanlig men som bildar en rätt isolerad stam i området. Fågellivet är mycket rikt pga den mångfald biotoper som inryms i nationalparken. Insektsfaunan uppvisar stor artrikedom med flera sällsynta arter. Särskilt kan nämnas bokskogsjordlöparen,

vårtbitaren *Platycleis denticulata* samt vedlevande skalbaggar beroende av grova lövträd.

Under tidigare århundranden har området varit utsatt för kraftigare bete än idag. Skogen har dock aldrig varit helt försvunnen. Skottsskog har förekommit på några platser. Under vissa tider har även smärre åkerlyckor funnits.

I nationalparkens norra del, vid Hällevik, finns ett område med främmande träd och buskar, vilka inplanterats i början av 1900-talet av dåvarande länsträdgårdsmästaren Carl Ekenstam. Stenshuvud har sedan lång tid varit ett populärt utflyktsmål och besöks numera av ca 200 000 personer årligen.

3. Föreskrifter för nationalparken enligt 5 § andra stycket naturvårdslagen och 6 § andra stycket naturvårdsförordningen.

A. Föreskrifter angående förfogandet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet *att*

- uppföra byggnad eller annan anläggning;
- bedriva täktverksamhet;
- vidtaga åtgärder som ändrar yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, schakta, spränga, dränera, dämna, utfylla eller utföra markberedning;
- vidtaga åtgärder som påverkar den naturliga vattenframrinningen i Rörums norra å;
- anordna upplag;
- anlägga väg;
- bedriva fruktodling, åkerbruk eller annan liknande verksamhet;
- avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd;
- använda bekämpningsmedel, tillföra växtnäringsämnen eller kalk;
- bedriva militär övningsverksamhet utom i anslutning till befintlig försvarsanläggning. Samråd skall därvid ske med naturvårdsförvaltaren;
- inplantera växt- eller djurarter;
- dra fram mark- eller luftledning;
- jaga;
- fiska med undantag av fiske som bedrivs med stöd av särskild rätt.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för åtgärder enligt fastställd skötselplan. Vidare reglerar dessa föreskrifter inte de rättigheter som till viss tid kvarstår i köpe- och arrendekontrakt.

B. Föreskrifter för allmänheten

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet **att**

- gräva eller på annat sätt skada fast naturföremål eller ytbildning;
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
- plocka eller gräva upp växter;
- insamla eller fånga insekter eller andra djur eller på annat sätt störa djurlivet;
- fiska med undantag för handredskapsfiske i havet. Inom fiskeskyddsområdet vid Rörums norra å gäller dessutom Fiskeristyrelsens kungörelse 3 kap 4 § (FIFS 1983:15);
- tälta;

- göra upp eld;
- medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur. Dock råder totalförbud att medföra hund eller annat husdjur på badstranden under tiden 15 juni till 1 september;
- landa med luftfarkost;
- rida;
- framföra fordon eller parkera utanför anvisade vägar och parkeringsplatser;
- parkera eller ställa upp husvagn eller liknande mellan 00.00-06.00;
- anordna snitslade eller på annat sätt markerade spår eller orienteringskontroller;
- anbringa tavla, affisch eller dylikt;
- utan Naturvårdsverkets tillstånd bedriva vetenskapliga undersökningar;
- utan Naturvårdsverkets tillstånd bedriva kommersiell verksamhet.

4. Föreskrifter angående naturvårdsförvaltningen enligt 5 och 6 §§ naturvårdsförordningen.

A. Syftet med förvaltningen

Syftet med Stenshuvuds nationalpark är att bevara ett storslaget naturområde som har särskilda geologiska och biologiska skyddsvärden och som är av stor betydelse för det rörliga friluftslivet. För att uppnå syftet skall följande gälla. Skogsområdena, vilka domineras av ädellövträd, skall få utveckla sig fritt i riktning mot naturskog. För att därutöver säkerställa en rik och differentierad flora och fauna, med särskild hänsyn tagen till skyddsvärda för regionen typiska arter, skall bete ske i huvuddelen av de områden som har betats under senare årtionden. Därvid skall behållas en mosaik av öppna och mer slutna partier. Frukttodlingar och främmande trädslag skall avvecklas successivt. Områdets naturliga hydrologiska förhållanden får ej störas. Friluftsliv skall gynnas inom nationalparken men kanaliseras på sådant sätt att störningar ej sker på känsliga djur- och växtarter samt miljöer.

B. Skötselplan

Nationalparken skall skötas enligt anvisningar i skötselplan som fastställs av Naturvårdsverket. Planen skall omprövas vid behov.

C. Utmärkning

Nationalparken skall utmärkas enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar.

D. Naturvårdsförvaltare

Efter samråd med länsstyrelsen utser Naturvårdsverket Domänverket till naturvårdsförvaltare av nationalparken. Domänverket skall vid förvaltningen följa de anvisningar som framgår av instruktion.

E. Samråd

För samråd i sköselfrågor skall finnas ett skötselråd för nationalparken bestående av företrädare för Naturvårdsverket, länsstyrelsen, kommunen, den naturvetenskapliga forskningen, den ideella naturvården och naturvårdsförvaltaren.

Denna kungörelse träder i kraft två veckor efter den dag, då kungörelsen enligt uppgift på den utkommit från trycket.

STATENS NATURVÅRDSVERK

VALFRID PAULSSON

Gunnar Rasmusson
(Enheten för naturskydd)

Karta

Heldragen linje: gräns för statens nuvarande markinnehav.

Streckad linje: gräns för den slutliga nationalparken

Heldragen linje: gräns för statens
nuvarande markinnehav.
Streckad linje: gräns för den slut-
liga nationalparken.

